

Lovforslag nr. L 214. Fremsat den 25. maj 1983 af energiministeren.

Forslag

til

Lov om bemyndigelse til energiministeren vedrørende naturgasprojektets gennemførelse

§ 1. Energiministeren kan med virkning for Dansk Olie og Naturgas A/S og virksomheder, der driver anlæg til fremføring af naturgas, fastsætte regler eller træffe afgørelse om,

- 1) udbygning af naturgasnettet og forsyningspligt, herunder virksomhedernes planer herfor,
- 2) styring af virksomhedernes omkostninger, samt
- 3) priser og andre betingelser for salg i forbindelse med levering til kollektive varmforsyningsanlæg og til procesenergiformål.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte virksomheder skal efter anmodning meddele energiministeren de oplysninger, der efter dennes skøn findes nødvendige for udøvelsen af beføjelserne i loven.

§ 2. Energiministeren kan påbyde de i § 1, stk. 1, nævnte virksomheder at overholde bestemmelser i forskrifter eller afgørelser

truffet i medfør af § 1.

Stk. 2. Undlader en virksomhed at efterkomme et meddelt påbud eller at meddele oplysninger efter § 1, stk. 2, kan energiministeren som tvangsmiddel pålægge virksomheden som sådan, medlemmer af dens repræsentantskab eller dens bestyrelsesmedlemmer daglige eller ugentlige bøder.

§ 3. Priser og betingelser for salg af naturgas mellem de i § 1, stk. 1, nævnte virksomheder samt disse virksomheders salg af naturgas til kollektive varmforsyningsanlæg og til procesenergiformål er ikke omfattet af varmforsyningslovens § 28, stk. 4 og stk. 5.

§ 4. Forslag om revision af loven fremsættes for folketinget senest den 1. december 1983.

§ 5. Loven træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Første skridt i retning af anvendelse af naturgas i Danmark blev taget i 1972 ved folketingets vedtagelse af lov om naturgasforsyning (L 294 af 7. juni 1972). Gennem vedtagelsen af anlægslov for naturgasforsyning (L 232 af 8. juni 1979) besluttede folketinget at igangsætte anlægget af et dansk naturgasnet. Samtidig vedtoges lov om varmforsyning (L 258 af 8. juni 1979 ændret ved lov nr. 308 af 9. juni 1982), der fastsætter regler for gennemførelsen af varmforsyningsplanlægningen og for prisfastsættelsen for naturgas og andre opvarmningsformer:

De afsætningsmæssige rammer for projektet er de 55 mia. m³ naturgas, som Danskolie & Naturgas A/S (D.O.N.G. A/S) har forpligtet sig til at aftage i perioden fra 1. oktober 1984 til 2009.

De samlede investeringer i naturgasprojektet er skønnet til 13,9 mia. kr. (april 1982-niveau - excl. moms). Gennem naturgasselskabernes hidtidige anlægs- og driftsaktiviteter er disponeret for ca. 7 mia. kr.

Den fastlagte organisation af naturgasprojektet bygger i dag på, at D.O.N.G. A/S sælger naturgassen til 5 regionale, kommunalt ejede, naturgasselskaber.

Disse regionale selskaber forestår det videre salg til enkeltforbrugere bortset fra salg til enkelte meget store forbrugere, som D.O.N.G. A/S forestår salget til. De regionale selskabers virksomhed er ikke generelt reguleret af lovgivningen.

Samarbejdet mellem D.O.N.G. A/S og de regionale naturgasselskaber er reguleret af en rammeaftale for naturgaslevering af juni 1981 mellem D.O.N.G. A/S og Naturgas Syd I/S og en fælles naturgasleveringsaftale mellem D.O.N.G. A/S og de fire øvrige regionale naturgasselskaber af 9. november 1982.

Begge disse aftaler indeholder kun begrænset tilskyndelse for de regionale naturgasselskaber til at sikre, at det samlede projekt forløber tilfredsstillende, da der ikke er sammenfald mellem det øko-

nomiske ansvar og adgang til at disponere med økonomisk virkning for projektet.

Regeringen har med henblik på at sikre samfundets interesse i den økonomisk mest forsvarlige gennemførelse af naturgasprojektet overvejet at ændre den grundlæggende selskabsstruktur i naturgasprojektet, først og fremmest med henblik på at sikre sammenfald mellem økonomisk ansvar og beslutningskompetence. Gennemførelsen af en sådan strukturændring kræver imidlertid et omfattende lovgivningsindgreb, som først vil kunne gennemføres i løbet af folketingsåret 1983-84.

Flere tungtvejende problemers løsning gør det imidlertid efter regeringens opfattelse nødvendigt at handle nu. Det drejer sig særligt om problemerne omkring afsætningen af naturgassen til industri og fjernvarmeverker samt den ud fra en samfundsmæssig vurdering mest økonomiske udbygning af naturgasnettet.

Med henblik på i videst muligt omfang at sikre varetagelsen af disse hensyn er der behov for, at energiministeren, indtil en mere permanent ordning eventuelt kan gennemføres, får beføjelser til at fastsætte nærmere retningslinjer og/eller træffe afgørelser i spørgsmål om selskabernes netudbygning, omkostningsstyring samt pris- og leveringsvilkår. Regeringen finder, at der er behov for, at energiministeren får hjemmel til at træffe konkrete afgørelser, navnlig i tilfælde, hvor de berørte naturgasselskaber ikke kan nå til enighed om en i samfundsmæssig henseende hensigtsmæssig løsning på problemerne, eller hvor projektet ikke har den fornødne fremdrift. Der kan ligeledes være behov for, at energiministeren får adgang til at fastsætte bindende, generelle retningslinjer inden for de nævnte områder. Parternes synspunkter vil indgå i det grundlag hvorpå energiministeren træffer afgørelser eller fastsætter regler i medfør af loven.

Det må herigennem sikres, at naturgassalget fremmes mest muligt. Dette gøres ved, at der hurtigst muligt skabes afklaring om, hvilke net der skal indgå som forudsætninger for varmeplanlægningen, og at der hurtigst muligt skabes afklaring om, på hvilke vilkår naturgassen skal tilbydes de

enkelte kunder, herunder i særdeleshed industri og fjernvarmeværker.

For at de samlede omkostninger ved etablering og drift af naturgasprojektet bliver mindst mulige, er det endvidere nødvendigt, at der skabes et grundlag for en samlet styring af selskabernes omkostninger, herunder ved omkostningssammenligning mellem de enkelte selskaber.

Lovforslaget udelukker ikke, at energiministeren ved udøvelsen af sine beføjelser efter forslaget ud fra samfundsmæssige hensyn kan fastlægge regler eller træffe afgørelser, der indebærer, at de regionale selskaber generelt pålægges at anvende pris- og leveringsvilkår, der er anderledes end dem, som selskaberne har haft mulighed for at anvende på grundlag af de indgåede aftaler med D.O.N.G. A/S om levering af gas.

Lovforslaget forudsættes taget op til revision senest den 1. december 1983, idet det forudsættes, at det på dette tidspunkt på grundlag af de indvundne erfaringer vil være muligt at tage stilling til, hvordan en permanent løsning kan udformes.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, nr. 3 kan energiministeren træffe afgørelse om priser og leveringsbetingelser for så vidt angår levering af naturgas til kollektive varmforsyningsanlæg og procesenergiformal. Det foreslås derfor, at gas- og varmeprisudvalgets beføjelser i medfør af § 28, stk. 4 og 5 i lov om varmforsyning ophæves for så vidt angår de nævnte aftaler.

Økonomisk/administrative konsekvenser

Gennemførelse af en sådan midlertidig bemyndigelseslov vil i lovens gyldighedsperiode medføre økonomisk/administrative konsekvenser for den centrale energiadministration.

Med henblik på at en sådan bemyndigelse kan virke efter sin hensigt og sikre en hurtig og effektiv løsning af de problemer m.v., der truer gasprojektets rentabilitet, må der således afsættes betydelige ressourcer til konsulentbistand til hurtig vurdering af indkommet materiale, specielt af teknisk, regnskabsmæssig og juridisk art, idet det kun i et vist omfang, inden for den korte tid hvor bemyndigelsen forudsættes at fungere, vil være rationelt eller muligt at udbygge energiadministrationen til at varetage disse opgaver.

Herudover vil der dog være behov for en hurtig, omend midlertidig forøgelse af de personalemæssige ressourcer i energiadministrationen. For at dette kan muliggøres, er det nødvendigt at give mulighed for midlertidigt at kunne trække medarbejdere med forudgående erfaring med naturgasprojektet ind i energiadministrationen. Hertil kom-

mer forøgede udgifter til merarbejds- og overarbejdsbetaling. Udgifternes omfang vil afhænge af, i hvilket omfang det vil være nødvendigt at tage loven i anvendelse.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1, stk. 1

Loven finder efter denne bestemmelse anvendelse på Dansk Olie og Naturgas A/S og virksomheder, der driver anlæg til fremføring af naturgas. Omfattet er således foruden D.O.N.G. A/S, de eksisterende 5 regionale naturgasselskaber og eventuelle kommunale forsyningsvirksomheder, der modtager gas fra de regionale selskaber med henblik på videre distribution.

Efter bestemmelsen i nr. 1 kan energiministeren bl. a. træffe afgørelse om, at naturgasnettet skal udbygges i et bestemt omfang i et nærmere angivet område og indenfor nærmere fastsatte tidsrammer, eller at en planlagt udbygning skal begrænses eller på anden måde ændres. Der vil herunder bl. a. kunne stilles krav til naturgasnettets dimensionering.

Energiministeren vil endvidere i sammenhæng hermed eller særskilt kunne bestemme, i hvilket omfang virksomheden skal være forpligtet til at levere naturgas i det pågældende område, såvel til rumopvarmning som til procesenergiformal.

For at kunne sikre den fornødne fremdrift i naturgasprojektet og for bedst muligt at kunne udøve de ovennævnte beføjelser vil energiministeren kunne bestemme, at en virksomhed indenfor en nærmere angivet tidsfrist skal udarbejde planer for bestemte områders naturgasforsyning. Der vil også kunne stilles krav med hensyn til planernes udformning og detaljeringsgrad.

Afgørelser, der er truffet i medfør af nr. 1, vil på samme måde som virksomhedernes øvrige udbygningsplaner indgå som forudsætninger for den efterfølgende kommunale og amtskommunale varmeplanlægning i det omfang, afgørelserne berører denne.

Gennem procedurerne for varmeplanlægningen, herunder for udarbejdelse og myndighedsbehandling af varmforsyningsplaner og delplaner, sikres det, at berørte centrale myndigheder inddrages i spørgsmål om netudbygning.

Efter nr. 2, sammenholdt med § 1, stk. 2, kan energiministeren af selskaberne forlange de oplysninger, der er nødvendige for at kunne sikre sig overblik over omkostningsudviklingen for naturgasprojektet på en sådan måde, at det er muligt at foretage en overordnet prioritering af det samlede

projekt. Ministeren vil med henblik herpå kunne bestemme, at de enkelte selskabers opgørelser over omkostninger udarbejdes på en nærmere angivet måde.

Bl. a. på baggrund af disse oplysninger vil ministeren om nødvendigt kunne pålægge virksomhederne at afholde udgifter på bestemte områder eller at tilrettelægge en aktivitet på en økonomisk mere forsvarlig måde. Ministeren vil også kunne bestemme, at et selskab skal forøge aktiviteten på et bestemt område, f. eks. i forbindelse med markedsføring af naturgassen i et bestemt område.

Efter nr. 3 kan energiministeren træffe afgørelse om priser og andre betingelser for salg af naturgas. Beføjelsen kan alene udøves i forbindelse med aftaler om levering mellem naturgasselskaber, herunder kommunale forsyningsvirksomheder, og om levering fra disse til fjernvarmeværker og industri. Levering til individuelle opvarmingskunder er således ikke omfattet af bestemmelsen.

Beføjelsen vil først og fremmest blive taget i anvendelse i tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed mellem naturgasselskaberne om priser og andre betingelser for salg af naturgas. Bestemmelsen vil imidlertid også kunne anvendes, hvis der mellem naturgasselskaberne opnås enighed om priser og andre betingelser, der efter energiministerens vurdering må anses for at være til ugunst for projektets samlede økonomi.

Beføjelsen vil blive udnyttet på en sådan måde, at salget til industri og fjernvarmeværker fortsat vil kunne ske på almindelige markedsmæssige vilkår. Den enkelte virksomhed vil således stadig selv skulle afgøre, om tilbuddet om naturgas er så konkurrencefygtigt, at man vil benytte sig af det.

Energiministeren vil efter bestemmelsen kunne pålægge naturgasselskaberne, at der i kontrakterne fastsættes vilkår om fordeling af forbruget i kontraktperioden, om afbrydelse af levering samt om aftagepligt, eventuelt i form af minimumsbetaling.

Efter bestemmelsen kan der ikke træffes afgørelser, der griber ind i allerede indgåede kontrakter med forbrugere om salg af naturgas, som er i overensstemmelse med de hidtil gældende prisbestemmelser i varmforsyningsloven.

Som det fremgår af bestemmelsen i forslaget § 3, gælder bestemmelserne i varmforsyningslovens § 27, hvorefter priserne skal være omkostningsbestemte og ikke må overstige prisen på fyringsgasolie, fortsat for sådanne kontrakter. I øvrigt skal priser og andre betingelser for leverancer af naturgas efter sådanne kontrakter også i fremtiden anmeldes af selskaberne til gas- og varmeprisudvalget, jfr. dog bemærkningerne til § 3.

Energiministeren kan udøve beføjelserne efter nr. 1-3 af egen drift eller efter anmodning fra berørte selskaber eller fra forbrugere, der vil blive omfattet af de kontraktsforhold, der er nævnt i nr. 3.

Hvis ministeren finder, der er behov herfor, vil han kunne fastsætte generelle regler for de selskaber, der er omfattet af loven, om de forhold, der er nævnt i nr. 1-3.

Til § 1, stk. 2

Efter bestemmelsen kan ministeren pålægge en virksomhed at meddele de oplysninger, som ministeren finder nødvendige for udøvelsen af beføjelserne i loven.

Bestemmelsen supplerer i nødvendigt omfang andre bestemmelser i lovgivningen om oplysningspligt, herunder § 11 i varmforsyningsloven.

Til § 2

Konstateres det, at en afgørelse i medfør af § 1 ikke efterkommes, kan energiministeren i medfør af *stk. 1* påbyde den pågældende virksomhed at efterkomme afgørelsen. Der kan i påbuddet eventuelt fastsættes en nærmere angivet tidsfrist for overholdelsen. Har energiministeren fastsat regler i medfør af § 1, kan han ligeledes meddele virksomheder konkrete påbud med henblik på at sikre reglernes overholdelse.

En tilsidesættelse af et meddelt påbud efter bestemmelsen i *stk. 2* medfører, at energiministeren kan pålægge tvangsbøder. Tvangsbøderne kan pålægges virksomheden som sådan, de enkelte medlemmer af repræsentantskabet og/eller de enkelte bestyrelsesmedlemmer.

Som følge af, at ministerens afgørelse retter sig mod kommunale fællesskaber og offentlige ejede virksomheder, er det ikke fundet påkrævet at fastsætte andre sanktioner, herunder regler om straf.

Til § 3

Efter bestemmelsen i forslaget § 1, *stk. 1*, nr. 3, får energiministeren adgang til at fastsætte regler eller træffe afgørelse om priser og andre betingelser for salg af naturgas i forbindelse med levering mellem naturgasselskaberne og fra disse til fjernvarmeværker og industri. Som konsekvens heraf foreslås det, at disse priser og andre betingelser for salg af naturgas undtages fra gas- og varmeprisudvalgets kompetence efter varmforsyningslovens § 28, *stk. 4* og 5. Priser m.v. er dog fortsat omfattet af varmforsyningslovens øvrige prisbestemmelser

og skal fortsat af selskaberne anmeldes til gas- og varmeprisudvalget, jfr. bemærkningerne til § 1, stk. 1, nr. 3.

Til § 4

Der henvises til de almindelige bemærkninger.